

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003353

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-08-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ КНУКіМ № 47-а від 17.10.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Працков Роман Євгенович

2. Roman Pratskov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0052-9479

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 022

Назва наукової спеціальності: Дизайн

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Дизайн

Дата захисту: 25-09-2025

Спеціальність за освітою: Сценічне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10780

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 81.95.01, 18.32

Тема дисертації:

1. Відеодизайн у системі образотворення сучасних сценічних практик
2. Video design in the image creation system of contemporary stage practices

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена дослідженню відеодизайну в системі образотворення сучасних сценічних практик: розглянуто генезу відеодизайну як самостійного напрямку дизайн-діяльності; простежено розвиток відеоарту як мистецької основи відеодизайну; доведено мультифункціональність технології відеодизайну та окреслено її роль у різних творчих сферах; виявлено специфіку відеомепінгу, віджеїнгу, кінетичної типографіки та інших художньо-технічних засобів відеодизайну крізь призму проблематики сучасної візуалізації концепції сценічної постановки; досліджено проектно-художній інструментарій відеодизайну та візуально-концептуальні характеристики мультимедійного дизайн-продукту в сучасних театральних постановках, хореографічних проектах і концертних івентах України та світу; концептуалізовано засоби формування та напрями розвитку візуальнообразної мови відеодизайну в системі образотворення сучасних сценічних практик в Україні. З'ясовано, що відеодизайн, який розглядається в контексті створення художнього оформлення сценічного простору за допомогою технічних і творчих аспектів відеоконтенту у формі статичного або динамічного зображення і має на меті посилення видовищності візуального ряду та

ідейного звучання постановки, використовує мультимедійні технології для створення цифрової сценографії як одного з ефективних інструментів образотворення. Цифрова сценографія є синтезом технік і технологій, що дають змогу створювати рішення, актуальні для різноманітних унікальних сценічних постановок (як реальних, так і віртуальних), з безпрецедентними функціями портативності, функціонуючи як доповнення до традиційного освітлення та сценографії, створюючи інноваційний інструмент для нового типу наративів, адаптованих до численних медіа. Констатовано, що система образотворення сценічних практик є складною організаційною структурою, спрямованою на продукування креативних образів сучасного сценічного простору із залученням інноваційних дизайн-технологій. Наголошено, що відеодизайн у системі образотворення сучасних сценічних практик можна розглядати як самостійний напрям медіамистецтва, в якому технічні можливості відео та цифрових інноваційних технологій використовуються для підкреслення художньої концепції сценічної постановки (драматичної, хореографічної, пластичної постановок, оперної вистави, концертного виступу, музичного шоу, показу мод тощо). Мультимедійні технології відеодизайну позиціюються як поєднання візуальних і аудіоефектів, що створюються за допомогою інтерактивного програмного забезпечення та спеціального обладнання. Їх активна роль у сценічному образотворенні зумовлена потенційним емоційним зарядом, що базується на одночасному впливі на глядача графічної, аудіовізуальної та візуальної інформації. Виявлено, що в системі образотворення сучасних сценічних практик продукт відеодизайну – це динамічна система символів і знаків різноманітного ступеня інформативної виразності, що підпорядкована певній режисерській концепції та створена за допомогою проектно-художнього інструментарію з метою трансформації артсередовища (конкретного сценічного простору) і впливу на візуальне сприйняття цільової аудиторії, а відтак – і на її емоційний стан. Проекти відеодизайну в контексті сценічного мистецтва здатні виконувати низку функцій у провідному та супровідному форматах. До провідних належать образотворча, концептуальна та інтерактивна функції; серед супровідних функцій визначено сценографічну, просторово-імерсивну та когнітивно-інформативну. Відеоконтент, розроблений для сучасних сценічних практик, доцільно типологізувати за типом проекції, динамікою зображення, технологіями створення та демонстрації, функцією, жанровою приналежністю та просторовим співвідношенням. Так, за типом проектування розрізняють прямі та непрямі проекції; за динамікою зображення – статичні та динамічні; за технікою створення/дemonстрації доцільно виокремити світлопис, віджеїнг, лазерний малюнок, голографічну проекцію, цифрове графіті, проекційну інсталяцію, відеомеппінг тощо; за функцією – основний і додатковий відеоконтент; за жанром (видом) – шрифтові відеопроєкції, онлайн-проєкції сценічної дії, проєкції фотографічних зображень, документальної хроніки, малюнків, всесвітньовідомих творів образотворчого мистецтва тощо; за просторовим співвідношенням запропоновано визначити фрагментарний і масштабуючий відеоконтент. Ключові слова: відеодизайн, проекція, відеоконтент, відеомеппінг, відеоарт, відеоінсталяція, сценічні практики, мультимедійні технології, український театр, музичні івенти, кінетична типографіка, образотворення.

2. The dissertation is devoted to the study of video design in the system of image creation in contemporary stage practices: the genesis of video design as an independent direction of design activity is considered; the development of video art as the artistic basis of video design is traced; the multifunctionality of video design technology is proven and its role in various creative fields is outlined; the specifics of video mapping, vjing, kinetic typography and other artistic and technical techniques of video design are revealed through the prism of the problems of modern visualisation of the concept of stage production. The work examines the design and artistic tools of video design, as well as the visual and conceptual characteristics of multimedia design products in contemporary theatre productions, choreographic projects, and concert events in Ukraine and worldwide. This study also conceptualises the means of formation and directions of development of the visual and figurative language of video design in the system of image creation in contemporary stage practices in Ukraine. It has been established that video design, which is considered in the context of creating artistic design of stage space using technical and creative aspects of video content in the form of static or dynamic images and aims to enhance the visual appeal and ideological resonance of the production, uses multimedia technologies to create digital scenography as one of the effective tools for image creation. Digital scenography is a synthesis of techniques and

technologies that enable the creation of solutions relevant to a variety of unique stage productions, both real and virtual, with unprecedented portability features, functioning as a complement to traditional lighting and scenography, creating an innovative tool for a new type of narrative adapted to multiple media. It has been confirmed that the image formation system of staging practices is a complex organisation aimed at producing creative images of contemporary stage space using innovative design technologies. It is emphasised that video design in the system of image creation in contemporary stage practices can be considered as an independent branch of media art, in which the technical capabilities of video and innovative digital technologies are used to emphasise the artistic concept of a stage production (dramatic, choreographic, plastic productions, opera performances, concert performances, music shows, fashion shows, etc.). Multimedia video design technologies are positioned as a combination of visual and audio effects created using interactive software and special equipment. Their active role in stage imagery is due to their potential emotional impact, based on the simultaneous influence of graphic, audiovisual and visual information on the viewer. Research into the origins of video design has confirmed that images in one form or another (drawings, photos, videos) have been actively used in stage creative projects for more than a century, and their role has progressed, changing in line with the evolution of performing arts, whose active phases coincide with the most important socio-cultural, artistic and technological transformations, including the development of video art. The techniques and artistic means of video art as a separate genre of visual art have become the artistic and aesthetic basis of video design. Keywords: video design, projection, video content, video mapping, video art, video installation, stage practices, multimedia technologies, Ukrainian theatre, music events, kinetic typography, image creation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Працков Р. Є. Історія виникнення відеодизайну та його адаптація в українському мистецтві. Актуальні питання гуманітарних наук. 2023. Вип. 62. Т. 2. С. 68–75.
- 2. Працков Р. Є. Специфіка відеодизайну в контексті системи образотворення сучасного сценічного мистецтва. Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. Вип. 82. Т. 2. С. 140–144.
- 3. Працков Р. Є. Відеодизайн як сучасний інструмент створення інноваційної образної лексики сценічного простору. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. 2025. Вип. 50. С. 473–478.
- 4. Kucher R., Vakulenko D., Boiko V., Pratskov R., Dokolova A. Problems of the Crisis of Spatial Design of Art Events in Conditions of Military Aggression (Ukrainian Experience). *Convergences – Journal of Research and Arts Education*. 2024. Vol. 17. No. 33. P. 185–200.
- 5. Ilnitska O., Kucher R., Vakulenko D., Boiko V., Pratskov R. The Identity of Stage Design as a Component of Ukrainian Culture of the 21st Century. *New Design Ideas*. 2024. Vol. 8. No. 3. P. 641–655.
- 6. Працков Р. Є. Інноваційні напрями цифрового дизайну: відеодизайн та мультимедіа. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі : матер. II Всеукр. наук.-практ. конф. асп., здобувач., магістр., м. Київ, 07–08 квіт. 2023 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2023. С. 116–119.
- 7. Працков Р. Є. Дослідження феномену відеодизайну: аналіз наукової джерельної бази. Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 22– 23 берез. 2023 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2023. С. 167–170.

- 8. Працков Р. Є. Відеодизайн як актуальна технологія сучасних хореографічних вистав. European congress of scientific discovery : The 1st International Scientific and Practical Conference, 2024, Dec. 29–31. Madrid, Spain : Barca Academy Publishing, 2024. P. 377–380.
- 9. Працков Р. Є. Відеодизайн як ефективна аудіовізуальна технологія розвитку сторітеллінгу. Актуальні проблеми сучасного дизайну : матер. VII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 квіт. 2025 р. Київ : КНУТД, 2025. С. 78–81.
- 10. Працков Р. Є. Сценографічна проекція у творчості театральних новаторів XX століття. Global trends in science and education : The 5th International Scientific and Practical Conference, 2025, Jun. 2–4. Kyiv, Ukraine : SPC “Sci-conf.com.ua”, 2025. P. 796–800.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мулкохайнен Вікторія Анатоліївна
2. Viktoriia Mulkokhainen

Кваліфікація: д. мист., доц., 17.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3455-6942

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михайлова Рада Дмитрівна
2. Rada Mykhailova

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7264-0205

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесенський узвіз, буд. 20, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Габрель Тарас Миколайович

2. Taras Gabrel

Кваліфікація: к. мист., 17.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6367-0317

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Оборська Світлана Валентинівна

2. Svitlana V. Oborska

Кваліфікація: к. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3148-6325

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Деркач Світлана Миколаївна
2. Svitlana Derkach

Кваліфікація: к.мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5963-6463

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Совгира Тетяна Ігорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Совгира Тетяна Ігорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Крилова Оксана Сергіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна